

Obsah

Události v EU:	Řecko opustilo záchranný program, dohled bude přetrvávat	strana 2
Brusel Inside:	Po čertech důležitá sezóna právě začíná	strana 5
Drobnohled:	Italský recept na vládní reformy	strana 6
Hlavní téma:	Nájemní bydlení: Jak žijí obyvatelé České republiky?	strana 7
EU Seriál:	Program InvestEU: Oživování investiční aktivity Unie pokračuje	strana 11

EKONOMICKÉ A STRATEGICKÉ ANALÝZY

David Navrátil

hlavní ekonom České spořitelny

+420 224 995 439, dnavratil@csas.cz

Petr Zahradník

+420 956 765 213, pzahradnik@csas.cz

EU OFFICE / KNOWLEDGE CENTRE

Tomáš Kozelský

+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

Tereza Hrtúsová

+420 956 718 012, thrtusova@csas.cz

Radek Novák

+420 956 718 015, radeknovak@csas.cz

Česká spořitelna, a.s.

Budějovická 1518/13b

140 00 Praha 4

EU_office@csas.cz

<http://www.csas.cz/eu>

Sledujte nás na Twitteru:

ReSearch

Česká spořitelna

@Research_sporka

Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou

Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz

Informace o evropské politice
v češtině

www.euractiv.cz

Milí čtenáři,

září bývá měsícem, který se nese ve znamení nových začátků, výzev a také očekávání. Někomu začíná škola či různé vzdělávací kurzy, někdo možná doposud odkládal pracovní povinnosti s odůvodněním "vždyt' jsou prázdniny". Nyní však nadešel čas zase začít fungovat. O tom ví své nejedna země Evropské unie či její instituce...

Spojenému království brzy „vyprší členství“, a tak se začíná připravovat i na variantu odchodu z EU bez dohody, která je stále pravděpodobnějším scénářem. Na dojednání pro obě strany vyhovující dohody totiž zbývá něco málo přes měsíc. Co by pro obyvatele ostrovního království znamenala odluka bez dohody? Pravděpodobně zdražení plateb kartou za služby z EU nebo celkové zpomalení finančních transakcí. Firmy obchodující se státy EU by se měly připravit na možné obnovení celních kontrol. Věřím, že za měsíc touto dobou budeme v „kauze“ brexit zase o něco připravenější.

Novou kapitolu začalo již psát Řecko, které se v srpnu finančně „osamostatnilo“. Opustilo totiž záchraný program v rámci Evropského mechanismu stability, který mu pomohl překonat hospodářskou krizi. Celkově bylo zemi poskytnuto téměř 290 miliard eur. Neznamená to však, že by teď Řecko bylo zcela osvobozeno od svých závazků. Pravidelně každé čtvrtletí bude kontrolováno, a to až do doby, než bude jeho dluh zcela splacen - tedy v roce 2060. Což může znít jako sci-fi s ohledem na rychlost, jakou se mění konzistentnost mezinárodních pořádků a pravidel...

Donald Trump sice do mnoha plánů a vizí o obchodních dohodách „hází vidle“, Unie však nezahálela, a zrychlila svá jednání s jinými zeměmi. Dojednala obchodní dohodu s Japonskem a na stole má dohodu se Singapurem, Vietnamem či uskupením jihoamerických států Mercosur. O širší portfolio exportních destinací by se měla snažit také Česká republika. Podíl na exportu do zemí Unie se totiž zvyšuje (aktuálně činí 84,2 %), což nás v případě hospodářských problémů EU činí zranitelnými.

Petr Zahradník ve svém příspěvku již s předstihem zdůrazňuje důležitost voleb do Evropského parlamentu v roce 2019, které určí budoucí kurz evropské integrace. Panují totiž obavy, že by se podoba Unie, jak ji známe dnes, mohla změnit natolik, že by se dala připodobnit k době před zhruba 30 lety.

O návratu v čase mohli obyvatelé EU hlasovat v nedávné veřejné konzultaci. Jednalo se však o pouhou hodinu, o kterou každý rok posouváme hodinové ručičky nejdříve napřed a pak zase nazpátek. Celých 84 % respondentů uvedlo, že je pro zrušení střídání času a Evropská komise jejich rozhodnutí chce vyhovět. Návrh však ještě musejí odsouhlasit poslanci v Evropském parlamentu a také členské státy.

V duchu změn se nese také příspěvek našeho stážisty Honzy Belardiho, ve kterém se dočtete o vládních reformách, které probíhají v Itálii. Současné vedení se totiž dle svého programového prohlášení označuje za „vládu změny“. Za tři měsíce svého vládnutí toho stihla poměrně dost - návrh na zavedení základního nepodmíněného příjmu či rovná daň z příjmů. Uvidíme, zda reformy zemi přinesou opravdu pozitivní změnu.

S jistotou nyní víme, že v říjnu dojde ke změně (čtete zpřísnění) pravidel pro poskytování hypoték, takže pokud chcete žít „ve vlastním“, pospěšte si s výběrem. Některým se totiž sen o vlastním bydlení může s touto změnou rozplynout a zůstanou „nájemníky“. Více o tom, jak bydlí Češi, se dozvíte v našem hlavním tématu.

Přeji vám pohodový návrat do běžného režimu a nezapomeňte na říjnové volby a také na to, že nenávist nikdy nic dobrého Evropě nepřinesla...

Tereza

Britský ministr pro brexit představil dokumenty, které mají Británii připravit na možnost brexitu bez dohody. - Řecko ukončilo tříletý makroekonomický ozdravný program v rámci Evropského mechanismu stability. - Protekcionistické chování Bílého domu výrazně zrychluje jednání EU o volném obchodu v jiných částech světa. - Český export do zemí EU se zvyšuje.

BREXIT

Británie se připravuje na možnost brexitu bez dohody

Britský ministr pro brexit Dominic Raab představil prvních 25 dokumentů, které mají Británii připravit na možnost, že země opustí Unii, aniž by se s Bruslem na podmínkách tohoto odchodu dohodla.

Zodpovědná vláda musí být připravena na všechny varianty, vysvětlil tento krok ministr. Zároveň si však myslí, že dobrá dohoda s EU je stále na dosah. Po odchodu z EU se podle něj Británii v dlouhodobém horizontu bude dařit lépe. Připustil ale, že z krátkodobého hlediska mohou nastat „výzvy“.

Podle ministra by odchod z Unie bez dohody s Bruslem neznamenal pro jednotlivé obyvatele Británie velké změny, připravit se prý musí firmy. Vláda plánuje do konce září zveřejnit kolem 80 dokumentů s vodítky pro nejrůznější subjekty, zejména podniky. EU podle webu BBC už takových dokumentů vytvořila 68.

Podle generálního ředitele Britské obchodní komory Adama Marshalla, je právě vláda zodpovědná za to, aby podnikům dala co nejdetailnější technické informace, které by jim pomohly vyhnout se významnému narušení po brexitu.

Marshall upozornil, že firmy potřebují zejména vědět více o budoucnosti celních a daňových procedur, imigračních pravidel a způsobu, jak budou probíhat transakce mezi společnostmi.

Vláda také zveřejnila celkem 148 stránek materiálů pokrývajících zdravotnictví, zemědělství nebo finančnictví. Podle britských médií z nich například vyplývá, že **v případě smluvně neošetřeného brexitu by Britý pravděpodobně čekali zdražení plateb kartou za služby z EU nebo zpomalení finančních transakcí.** Britové žijící v zahraničí by také mohli ztratit přístup k bankovním účtům ve své vlasti.

Britští novináři si všímají, že vláda v nových dokumentech opakovaně doporučuje podnikům zaměstnat speciální pracovníky, kteří by pomohli s dodatečnou byrokratickou zátěží. **Společnosti obchodující se státy EU by se také měly připravit na obnovení celních kontrol a nákup nových softwarů nebo logistické podpory.** Raab zároveň vyloučil možnost ohrožení dodávek potravin a ujistil, že Britové si i po brexitu budou moci vychutnávat tradiční sendvič se slaninou, salátem a rajčaty. Podle něj by bylo zapotřebí rozšířit zásoby léků na šest měsíců, přičemž stávající britské zásoby více než 200 druhů léčiv údajně vystačí na tři měsíce.

<https://euractiv.cz/section/brexit/news/britanie-se-pripravuje-na-brexit-bez-dohody-vlada-doporučuje-firmam-prijmout-specialni-zamestnance/>

<https://www.gov.uk/government/news/secretary-of-state-dominic-raabs-speech-on-no-deal-planning>

EKONOMIKA A EURO

Řecko opustilo záchranný program, dohled bude přetrvávat

Řecko se 20. srpna vydalo na cestu k větší finanční samostatnosti. Díky dohodě s Euroskupinou **úspěšně ukončilo tříletý makroekonomický ozdravný program v rámci Evropského mechanismu stability (ESM).**

Řekům se tak podařilo překonat krizi srovnatelnou s hospodářskou krizí 30. let. **Od roku 2010 byly zemi poskytnuty půjčky v celkové výši 288,7 miliardy eur.** Tuto částku tvoří 256,6 miliardy eur od evropských partnerů Řecka a 32,1 miliardy eur od Mezinárodního měnového fondu (MMF).

Za účelem usnadnění návratu Řecka k ekonomické a finanční autonomii se Euroskupina v červnu shodla na souboru opatření, která usnadní její přechod. Nyní se země bude financovat na mezinárodních dluhopisových trzích sama, jak to činí i jiné státy.

Ministři financí navíc přezkoumali podmínky zadlužení Řecka a upravili je tak, aby byly udržitelné. Euroskupina odložila velkou část plateb do roku 2033 a prodloužila splatnost o deset let, čímž poskytla křehké řecké ekonomice větší prostor. Realita však zůstává dál obtížná.

Řecká ekonomika se stala prvním členem eurozóny, který bude podléhat „zvýšenému dohledu“. Cílem je zajistit, aby Atény plnily dohodnuté reformy a fiskální cíle, které jsou podle některých představitelů EU „vysoké a ambiciózní“.

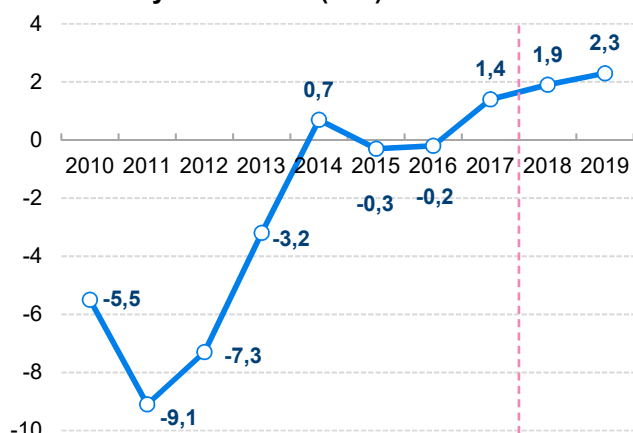
Země tak nebude zcela svobodná, ale bude podléhat pravidelným čtvrtletním kontrolám ze strany unijních expertů, a to až do doby, než bude dluh splacen, což by mělo být v roce 2060. Řecko bude muset do roku 2022 dosáhnout primárního přebytku (před vyplacením úroků) ve výši 3,5 % svého HDP a do roku 2060 jej snížit na 2,2 %.

Mezitím bude muset Řecko dokončit ambiciózní privatizační program pro prodej 19 přístavů, letišť a dalších veřejných aktiv. Pokud ustoupí od provádění reform, může ztratit až 4 miliardy eur, které mají pokrýt finanční potřeby země v příštích letech.

Trojka (Komise, MMF a ECB) zároveň vyzvala Řecko, aby zlepšilo konkurenceschopnost svého hospodářství a řešilo míru nezaměstnanosti, která i přes pokles stále dosahuje hodnoty kolem 20 %.

Ekonomický růst Řecka (v %)

Zdroj: Evropská komise

<https://euractiv.cz/section/ekonomika/news/recko-opusti-zachranny-program-zustane-vsak-pod-dohledem/>

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-5002_cs.htm

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

Evropská unie uzavírá obchodní dohody s celým světem

Odstoupení Spojených států od Transpacifického partnerství, zastavení jednání o dohodě TTIP nebo nedávné uvalení cel na dovoz hliníku a oceli způsobují evropským politikům vrásky na čele. **Protekcionalistické chování Bílého domu má však na EU paradoxně i pozitivní dopad.** Výrazně zrychluje jednání o volném obchodu v jiných částech světa. A Brusel se toho snaží využít.

Příkladem je nedávno vyjednaná dohoda s Japonskem, která je doposud největší svého druhu. Pokrývá skoro třetinu světového HDP a výhody přinese více než 600 mil. lidí.

Na finální podpis čeká i smlouva o volném obchodu se Singapurem, kde sídlí více než 10 tisíc evropských společností. Obchodní výměna mezi EU a asijským městským státem dosahuje ročně kolem 100 miliard eur. Objem vzájemných investic v roce 2016 dosáhl 256 miliard eur.

Obě dohody sice musí finálně schválit vedle Rady EU také Evropský parlament.

Samotné hlasování o dohodě s Japonskem je naplánováno na únor 2019, datum schválení dohody se Singapurem zatím jasné není.

Jednání o zóně volného obchodu v současnosti probíhají také mezi EU a Vietnamem. Už v polovině července Rada EU schválila mandát pro zahájení rozhovorů o nové spolupráci s Uzbekistánem.

EU se nicméně poohlíží i po amerických partnerech. Po úspěšném vyjednání obchodní dohody s Kanadou (CETA) se zaměřila na jih kontinentu, konkrétně na sdružení Mercosur, které tvoří Brazílie, Argentina, Uruguay a Paraguay. **V případě úspěchu by vzájemné snížení cel mezi EU a Mercosurem znamenalo dokonce třikrát větší úspory než v případě dohod s Japonskem a Kanadou dohromady.**

<https://euractiv.cz/section/ekonomika/news/unie-uzavira-obchodni-dohody-s-celym-svetem-v-deci-za-to-i-protekcionalismu-donald-trumpa/>

<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>

Český export do zemí Unie se zvyšuje

V letošním prvním pololetí stoupl podíl Unie na celkovém tuzemském vývozu meziročně o půl procentního bodu na 84,2 %. Ještě v letech 2012 a 2013 to bylo 81 %.

Oproti tomu klesá vývoz do zemí mimo EU, a to až o 2,7 %. Zatímco do Asie putovalo o 9 % českého zboží méně, do Severní Ameriky vyvezla ČR o 2,3 % méně.

Vláda přitom již v roce 2012 schválila exportní strategii ČR pro roky 2012 až 2020, která měla závislost českého vývozu na EU snížit. **Pokud by se totiž v EU objevily hospodářské problémy, dolehly by právě na exportně orientované země, jako je ČR.**

Příkladem takového problému je znovuzavedení kontrol na hranicích uvnitř schengenského prostoru. K tomuto kroku se v souvislosti s migrační krizí v roce 2015 dočasně uchýlilo Rakousko, Německo, Švédsko či Francie. Ekonomické ztráty se přitom vyšplhaly do řádu stovek milionů eur.

<https://euractiv.cz/section/ekonomika/news/cr-je-stale-vice-zavisla-na-exportu-do-eu-vladni-strategie-ale-zada-opak/>

<http://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>

Události v EU

Komise navrhuje zrušit každoroční přechod na letní čas. K tomu se rozhodla na základě veřejné konzultace, v níž se 84 % respondentů vyslovilo pro zrušení. - Budoucnost českého důchodového systému je v současnosti jedním ze žhavých témat české politické i odborné diskuse. Na jaře Komise zveřejnila dvě analýzy, které v tomto kontextu jistě stojí za pozornost.

MOBILITA

Občané EU nechtějí střídání času

Evropská komise navrhuje zrušit každoroční přechod na letní čas. K tomu se rozhodla na základě veřejné konzultace, v níž se **84 % respondentů** pro takový postup vyslovilo.

Celkem 4,6 milionu odpovědí ze všech 28 členských zemí unie je vůbec největší účastí občanů v historii podobných celoevropských konzultací. Největší zájem o anketu projevil lidé v Německu, odkud jich hlasovaly tři miliony, v ČR to bylo asi 64 tisíc lidí, z nich 83 procent chtělo změny času zastavit.

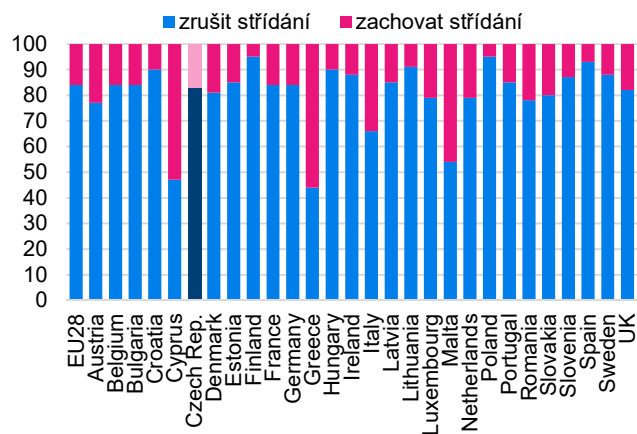
Podle Junckera by nemělo smysl se na něco lidí ptát a následně jejich názor nevyslyšet. Dosud přitom Evropská komise zdůrazňovala, že výsledky ankety nejsou ani reprezentativní, ani závazné. Konzultace byla jen jedním ze vstupů pro rozhodování unijní exekutivy.

Z předběžných výsledků plyne, že 76 procent respondentů má s jarní a podzimní změnou času „velmi negativní“ nebo „negativní“ zkušenost. Jako důvody lidé uváděli negativní dopady na lidské zdraví, vyšší počet dopravních nehod či neuspokojivé úspory energie.

Aby občané Evropské unie mohli přestat každý půlrok posouvat ručičky na hodinách, museli by s návrhem Evropské komise **souhlas vyjádřit ještě poslanci Evropského parlamentu a jednotlivé členské státy EU.** Podpora návrhu ze strany Evropského parlamentu je prakticky jistá.

Právě Evropský parlament letos v únoru Evropskou komisi vyzval, aby vyhodnotila přínosy a rizika střídání letního a zimního času a případně navrhla ukončení této praxe, která má řadu odpůrců.

Výsledky hlasování občanů o střídání času (v %)

Zdroj: Eurostat; předběžné výsledky, mohou se změnit

<https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/komise-navrhuje-konec-letniho-casu/>

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-5302_cs.htm

OČIMA EVROPSKÉ KOMISE

České důchody z evropské perspektivy

Budoucnost českého důchodového systému je v současnosti jedním ze žhavých témat české politické i odborné diskuse. Na jaře Evropská komise zveřejnila dvě analýzy, které v tomto kontextu jistě stojí za pozornost. Tyto studie poskytují zajímavé srovnání důchodových systémů v jednotlivých evropských zemích, a to z hlediska dopadů na veřejné výdaje (*Ageing Report 2018*) a dopadů na životní úroveň starších lidí (*Pension Adequacy Report 2018*).

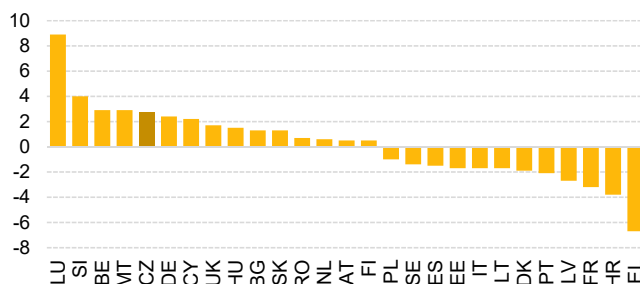
Co ze srovnání s jinými zeměmi vyplývá pro ČR?

Český důchodový systém je prozatím celkem levný. V roce 2016 dosahovaly výdaje na veřejný důchodový systém pouze 8,2 % HDP, což je 3 procentní body pod evropským průměrem (11,2 % HDP). **Za zpozornění ovšem stojí budoucí trend.** Zatímco v EU by měl v průměru podíl výdajů na penze na HDP do roku 2070 mírně klesnout, České republice projekce předpovídají nárůst o 2,7 procentního bodu (na 10,9 % HDP), což je pátý největší nárůst v osmadvacítce. Tyto projekce přitom nezahrnují poslední, v srpnu schválené změny, které do budoucna výdaje na penze dále navýší.

Příjmy českých důchodců z veřejného důchodového systému nejsou z evropského pohledu nikterak špatné. Poměr průměrného důchodu k průměrné mzdě byl v roce 2016 přibližně 40%, jen lehce pod průměrem EU. Náhradový poměr (poměr mezi příjmem lidí v předdůchodovém a důchodovém věku) byl v roce 2016 50%, v podstatě na evropském průměru. Riziko chudoby starších lidí je v České republice páté nejvyšší v EU, i když ženy jsou ohroženy podstatně více a indikátor nezachycuje dřímající riziko velké skupiny důchodců těsně nad hranicí chudoby.

Nastavení důchodového systému, tak aby zajistil starším lidem důstojný život a zároveň byl dlouhodobě ufinancovatelný, není jednoduché. Zároveň je třeba mít na paměti, že důsledky na první pohled třeba i malých změn mohou být dlouhodobé a zpravidla těžko napravitelné.

Změna podílu veřejných výdajů na důchody na HDP

Zdroj: Evropská komise; 2016-2070, v procentních bodech

Pavlna Žáková, Zastoupení Evropské komise v ČR

Evropskou unii čekají v příštím roce volby do Evropského parlamentu, které jsou pro budoucí směr evropské integrace budou zcela zásadní. Do velké míry totiž mohou zamíchat kartami, a už nyní panují obavy, že by se podoba Evropské unie, jak ji známe dnes, mohla změnit natolik, že by se dala připodobnit k době před zhruba 30 lety. A jak již víme, k (ne)šťěstí stačí málo...

PO ČERTECH DŮLEŽITÁ SEZÓNA PŘÁVĚ ZAČÍNÁ

Když se aktéři evropského integračního dění někdy v polovině července přesouvali na srpnový oddych, po dlouhé době skepse a pesimismu panoval tentokrát na jejich tvářích alespoň nepatrný náznak optimismu. Asi právem.

Ekonomika EU se konečně rozjela napříč svojí členskou základnou; někde sice těsně nad ponorem, ale pořád roste, jinde již začínají varovně hovořit o jejím přehřívání. Balík návrhů nových rozpočtových pravidel a řada v nich obsažených inovativních přístupů zaujal a zaměstnal řadu aktérů natolik, že už jim nezbyl čas na roupy a vymýšlet nepodstatné. Ani s eurozónou jako projektem, platformou to již nevypadá tak bledě, jako ještě před třemi lety. Řecko se po téměř dekádě opět vydalo na finanční trhy, když svěřací kazajku a záchranný kruh nahradilo bedlivé oko německého plavčíka, který mu bude ještě pár dekád signalizovat, kam a jak rychle může plavat.

Obrovské rozpaky však vzbuzuje stav před brexitem, zvláště pak zoufale bezradný výkon britských představitelů v naplňování původního snu, jež se za dva roky proměnil v černočernou noční múru a jež již ani nelze maskovat asertivně sebevědomými výrazy členů tamní exekutivy.

Začíná sezóna, jejíž start i přes eskalaci situace v saskokamenickém Podkrušnohoří či podivné signály z Itálie vyhlíží konstruktivně a mírně optimisticky. Má na pořadu notně nabitou agendu, plnou velmi zajímavých souborů, jež vedle nezbytných politických emocí vyžadují především zdravý rozum, chladnou hlavu a dokonalou věcnou připravenost. Sezóna, jejíž mimořádná důležitost bude akcelarovat s časem a již nyní je zřejmé, že vyvrcholí až na svém konci. Oním vrcholem budou v závěrečné květnové dekádě příštího roku dozajista neočekávanější volby do Evropského parlamentu, jež je datována rokem 1979, kdy poprvé měli občané tehdejších Evropských společenství možnost přímo si zvolit své evropské zákonodárce.

Není rozhodně náhoda, že u každého nyní k diskusi předkládaného významného dokumentu agendy o evropské budoucnosti (kupříkladu právě o onom budoucím Evropském rozpočtu), nelze nenalézt těžko skrývaný apel, aby došlo k jeho přijetí a schválení nejlépe do jara 2019.

Volby do Evropského parlamentu jsou, jak jsme zmínili, na konci května; jejich výsledek předurčí i budoucí složení Evropské komise, jež by měla být konstituována v lůnu příštího podzimu. S volebními výsledky je viděno nynější perspektivou možné doslova všechno. Mnozí očekávají totální změnu nynější struktury evropské politické reprezentace.

Ti, kteří mají z této změny strach, staví tento pocit nad očekávání, že Evropský parlament zaplaví mnoho nových poslanců, kterým je dostředivé a prointegrační evropské směřování a uvažování zcela cizí a jejichž jediným cílem pro naplnění svého mandátu je naprostá demontáž toho, co je nazýváno Evropskou unií.

A pokud jejich zájem nebude až takto likvidační, minimálně nebudou chtít být v rámci logické a fungující struktury protikladem, ale naopak partnerem Rady EU při přijímání klíčových rozhodnutí o EU.

Tím by se celý integrační proces v EU buď ocitl v drtičce čekající na sešrotování (vybavme si některé tristní situace z britského čekání na odchod), anebo v mrazáku, který by nominálně konzervoval architekturu unijních institucí, ale všechny výlučné i sdílené pravomoci EU by byly vráceny zpět členským státům.

My všichni bychom se vrátili nějakých 30 let nazpět. I to je samozřejmě model, se kterým se dá žít. Není to však model optimální a činí Evropu neuvěřitelně zranitelnou na poli ekonomickém i geopolitickém.

A přistupovat k němu dobrovolně s vírou, že budoucnost bude lepší, než rozhodně nešpatná současnost je hodně ambiciózní až naivní. Držme si tedy palce k tomu, že až se budeme příští rok v létě rozjíždět na další zasloužený oddych, bude nálada po nyní zahájené sezóně alespoň tak dobrá jako byla letos. Černých mūr, černých scénářů a černých zkušeností si evropský kontinent v ne zcela vzdálené minulosti „užil“ až až.

Petr Zahradník

Nová italská vláda připravuje státní rozpočet na rok 2019. V plánu je několik reforem, které by mohly ohrozit stav veřejných rozpočtů a prohloubit zadlužení země. Na stole je například zavedení základního nepodmíněného příjmu pro nejchudší část Itálů, snižování daní z příjmů nebo reforma penzijního systému. Návrh státního rozpočtu představí Řím v průběhu září.

ITALSKÝ RECEPT NA VLÁDNÍ REFORMY

Koaliční vláda Hnutí 5 hvězd a Ligy Severu, v jejímž čele stanul Giuseppe Conte, byla jmenována 1. června tohoto roku. Nejvlivnějšími členy kabinetu jsou předsedové obou koaličních stran – Matteo Salvini z Ligy, který ve funkci ministra vnitra bojuje proti ilegální migraci přes Středozemní moře a ministr pro hospodářský rozvoj Luigi Di Maio z Hnutí 5 hvězd.

Vláda změny, jak se nazývá dle svého programového prohlášení, toho stihla během prvních tří měsíců relativně dost. Minimálně z pohledu připravovaných reforem, které vzbuzují pochybnosti ohledně dopadů na italské veřejné rozpočty. Jedná se o návrh Hnutí 5 hvězd na zavedení základního nepodmíněného příjmu, jehož maximální výše by měla dosahovat až 780 euro. Tato částka nebyla zvolena náhodně, odpovídá totiž hranici chudoby v Itálii, kterou vypočítal Národní statistický institut (ISTAT). Těm, kteří se nacházejí pod hranicí chudoby, budou příjmy dorovnány do výše 780 euro. Luigi Di Maio preferuje, aby toto opatření fungovalo již od příštího roku.

Dalším návrhem je rovná daň z příjmu (flat tax), kterou prosazuje Liga Severu. Nejde však o klasickou rovnou daň, jak ji nazývají italská a zahraniční média, ale o progresivní dual tax. Nový systém zdanění příjmu má být totiž založen na dvou sazbách – 15 a 20 %. Důvodem, proč jsou sazby dvě a ne pouze jedna společná, je článek 53 Ústavy Italské republiky, který mimo jiné uvádí, že daňová soustava je založena na kritériu progresivity. V současné době jsou v Itálii zdaňovány příjmy fyzických osob celkem pěti různými sazbami (od 23 do 43 %) podle výše příjmu. Nově budou platit vyšší 20% sazbu ti, jejichž roční příjem překročí 80 tisíc euro. Co se týče firem, ty nyní odvádí daň z příjmu ve výši 24 %, přičemž nová sazba je plánována ve výši 15 %. Polepšit by si tedy měli všichni, kteří v Itálii poctivě platí daně. Snižování daně pro firmy je plánováno již od roku 2019, rodiny by se měly přidat o rok později.

Ministr hospodářství Giovanni Tria preferoval, aby bylo snižování přímých daní doprovázeno postupným zvyšováním těch nepřímých. Zádrhelem však je, že program vlády obsahuje přesně opačný záměr – sterilizaci tzv. klauzulí ochrany, které se poprvé objevily roku 2011 během vlády Silvia Berlusconiho. Tato opatření, která jsou součástí zákona o státním rozpočtu, počítají s postupným zvyšováním DPH a spotřebních daní s cílem splnit závazky vůči EU ohledně stavu veřejných financí. V současné době existují v Itálii dvě sazby DPH – základní (22 %) a snížená (10 %). Opatření počítá s postupným zvyšováním obou sazeb až do roku 2021, kdy by se měly ustálit na 25 a 13 procentech. Vývoj posledních dní však napovídá, že zvyšování sazeb DPH a spotřebních daní bude zřejmě nakonec zastaveno, tak jak prosazují dvě hlavní tváře koalice – Di Maio a Salvini. Ve hře je také možnost, že by finance potřebné ke sterilizaci klauzulí mohly pocházet ze zrušení bonusu až 80

euro měsíčně pro zaměstnance s příjmem do 26 600 euro ročně, který zavedla vláda Mattea Renziho v roce 2014.

Na stole jsou rovněž zásahy do penzijního systému. Ten byl naposled reformován roku 2011 Elsou Fornero, ministryní bývalého úřednického kabinetu Maria Montiho. Nejvíce se hovoří o „kvótě 100“, která by umožňovala odejít do důchodu, pokud by součet věku a počtu let odvodů pracovníka dosahoval nejméně 100 let s tím, že minimální věk by měl být 64 let s minimálně 36 lety odvodů.

Reformy, které mají za cíl podpořit ekonomický růst a zvýšit konkurenceschopnost Itálie, však vzbuzují obavy ohledně fiskálních dopadů. Kritika týkající se růstu rozpočtových deficitů a zadlužení zaznívá jak z řad politické opozice, tak odborné veřejnosti. Nákladnost připravovaných reforem lze jen těžko predikovat. Italský ekonom a bývalý ředitel oddělení fiskálních záležitostí Mezinárodního měnového fondu Carlo Cottarelli odhaduje, že náklady na reformy obsažené v programu vlády by prohloubily deficit rozpočtu zhruba o 110-120 miliard euro.

Na začátku srpna navíc ministr Tria oznámil, že předpokládaný růst italského HDP klesne na 1,2 % z dříve predikovaných 1,5 %. Příští rok by měl růst dosahovat 1-1,1 % namísto 1,4 %. Nižší růst se pravděpodobně projeví ve vyšších deficitech veřejných rozpočtů. Podle jarní predikce Evropské komise dosáhne deficit v tomto i budoucím roce 1,7 % HDP za předpokladu nezměněné hospodářské politiky. Strukturální deficit by se měl zhoršit z 1,75 % HDP v roce 2018 na 2 % v roce 2019. Poměr veřejného zadlužení k HDP by měl dle Komise poklesnout z 131,8 % v roce 2017 na 130,7 % (2018) a na 129,7 % (2019).

Prohlášení představitelů vlády ohledně parametrů zamýšlených reforem se mění každým dnem. Zůstává tedy otázkou, jak bude nakonec vypadat návrh rozpočtu na příští rok, který by měl Tria představit v září. V půlce října pak italská vláda představí návrh rozpočtu Evropské komisi.

Na závěr nutno dodat, že Conteho vláda je 65. kabinetem od založení republiky v roce 1946. Dalo by se říci, že od konce druhé světové války se vláda v Itálii vystřídá průměrně jednou ročně. Politické vedení poválečné Itálie bylo v zásadě slabé, nestabilní a neschopné nabídnout dlouhodobou vizi. Bude tedy zajímavé sledovat, zda „vláda změny“ přinese opravdovou a pozitivní změnu v dosavadní praxi italského vládnutí. Návrh reformní agendy tomu zatím bohužel příliš nenavzděčuje.

Jan Belardi, Ekonomická fakulta VŠB-TU Ostrava

Už v říjnu dojde ke změně pravidel pro poskytování hypoték. Lidé, kteří chtějí žít ve vlastním, by si tedy měli pospíšet s výběrem. Některým se totiž sen o vlastním bydlení může s touto změnou rozplynout a zůstanou tak na nějakou dobu „nájemníky“. Jak žijí obyvatelé České republiky a jak jsou na tom v porovnání s ostatními členskými státy Evropské unie?

Hlavní téma

NÁJEMNÍ BYDLENÍ: JAK ŽIJÍ OBYVATELÉ ČESKÉ REPUBLIKY?

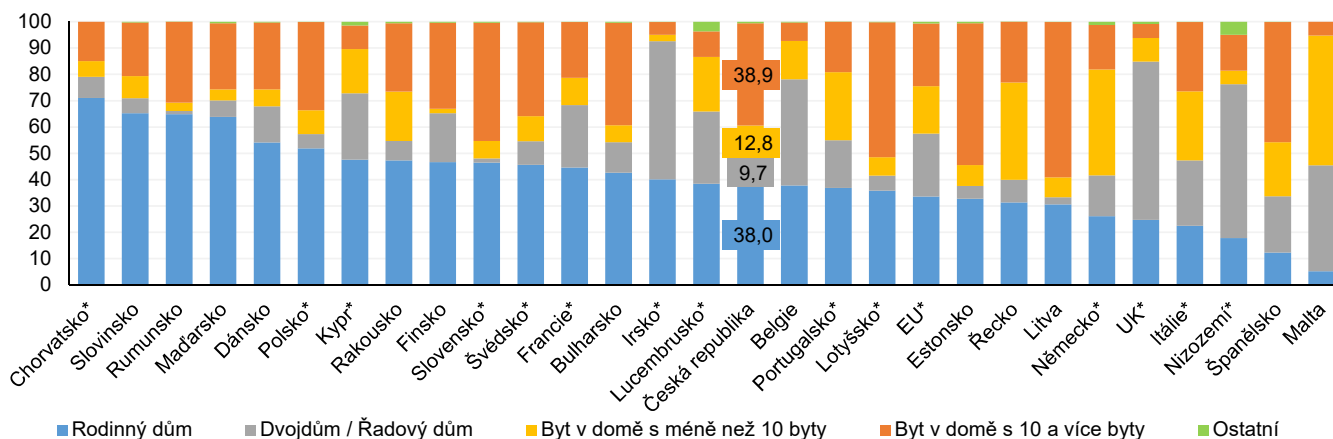
BYDLENÍ V EU

V Evropské unii žila v roce 2017 třetina všech obyvatel (33,6 %) v rodinných domech, necelá čtvrtina (23,9 %) v části dvojdomku nebo v řadovém domku, zhruba stejný počet v bytě, který je součástí domu s více jak 10 jednotkami a 18 % v bytě, který je součástí domu s méně než 10 jednotkami. Největší podíl obyvatel žijících v rodinných domech je v Chorvatsku (71 %), Slovinsku (65,2 %) a Rumunsku (64,8 %). V případě bydlení v bytě, který je součástí domu s více než 10 jednotkami je nejvyšší podíl obyvatel v Pobaltských státech, kde tento

podíl přesahuje 50 %. V domech s počtem bytů nepřesahujícím počet 10 žije největší podíl obyvatel na Maltě (49,3 %), v Německu (40,2 %) a Řecku (37 %).

V případě České republiky je srovnatelný a zároveň nejvyšší podíl žijících obyvatel v bytech, které jsou součástí domu s více než 10 jednotkami (38,9 %) a v rodinných domech (38 %). Zbývá zhruba pětina lidí ČR žije v bytech, které jsou součástí domu s méně než 10 jednotkami (12,8 %) a v části dvojdomku nebo v řadovém domku (9,7 %).

Rozdělení obyvatelstva podle typu bydlení (% populace, 2017)

Zdroj: Eurostat, * data za rok 2016

Z pohledu právního užívání nemovitosti bydlí více než dvě třetiny obyvatel Evropské unie ve vlastní nemovitosti, a to jak v bydlení nezatíženém úvěrem (42,6 %), tak i s hypotékou či půjčkou (26,6 %). Na zbylou necelou třetinu připadá nájemné bydlení za tržní cenu (19,9 %) a nájem za nižší než tržní cenu nebo zadarmo (10,9 %).

Vlastní bydlení je v EU velmi rozšířené, vlastní nemovitost užívá více než polovina obyvatel a to v každém členském státě EU.

Největší zastoupení vlastního bydlení (bez ohledu na to, zda je to bez nebo s hypotékou či půjčkou) v roce 2017 je v Rumunsku (96,9 %), v Chorvatsku (90,1 %) a v Litvě (90,4 %). Naopak nejméně jich bylo v Německu (51,7 %), v Rakousku (55 %) a v Dánsku (62,2 %), v těchto státech je tak nejvíce rozšířené bydlení v nájmech.

Česká republika má podíl obyvatelstva bydlícího ve vlastní nemovitosti (78,5 %) nad průměrem EU (69,2 %). Zhruba pětina obyvatel žije v nájmu (ať už za tržní cenu či nižší).

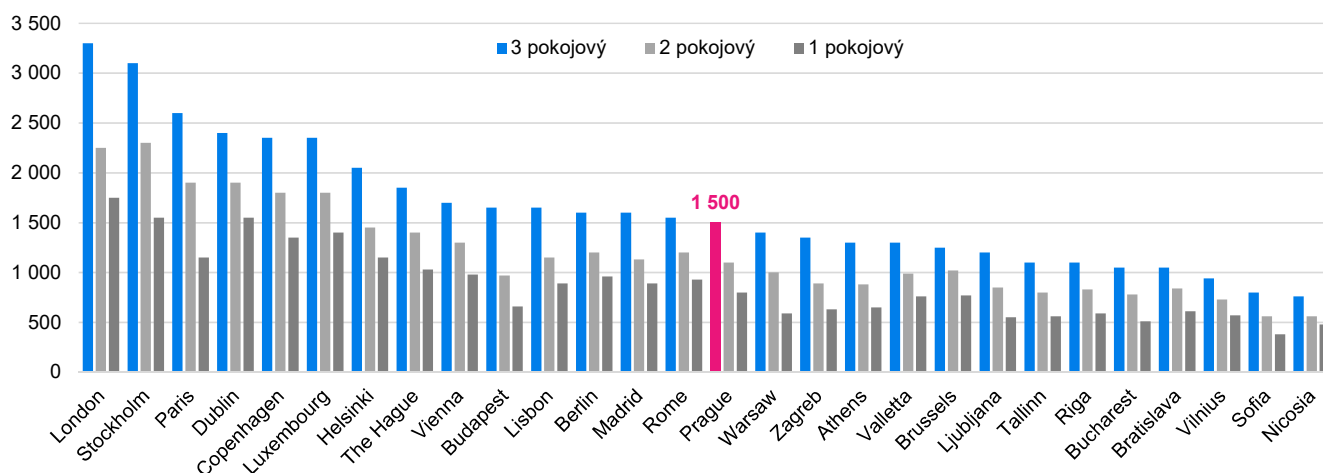
Ceny nájmu v hlavních městech států EU

Data o úrovni cen nájmu v EU pocházejí z Eurostatu (Estate Agency Rent Surveys), který každoročně mapuje vývoj cen nájmu prostřednictvím průzkumu realitních kanceláří v členských zemích. Průzkumy cen se provádějí za účelem porovnání relativních životních nákladů mezinárodních úředníků mezi jejich pracovním místem a mezi pracovní činností v Bruselu, proto jsou ceny zde uváděné zpravidla vyšší, než je průměr daného města.

Dle těchto dat činila v roce 2017 průměrná cena nájmu třípokojového bytu v EU (průměr cen hlavních měst zemí EU) 1 640 eur. Praha se s cenou 1 500 eur za třípokojový byt řadí pod tento průměr. Nejdražšími městy v rámci EU z hlediska nájmu jsou Londýn, Stockholm a Paříž, kde se cena nájmu třípokojového bytu pohybuje okolo 3 000 eur. Na opačné straně žebříčku jsou města jako Nikósie, Sofie a Vilnius, kde cena nájmu bytu o třech pokojích nedosahuje ani 1 000 eur.

Průměrné ceny nájmu bytů (2017, v eur)

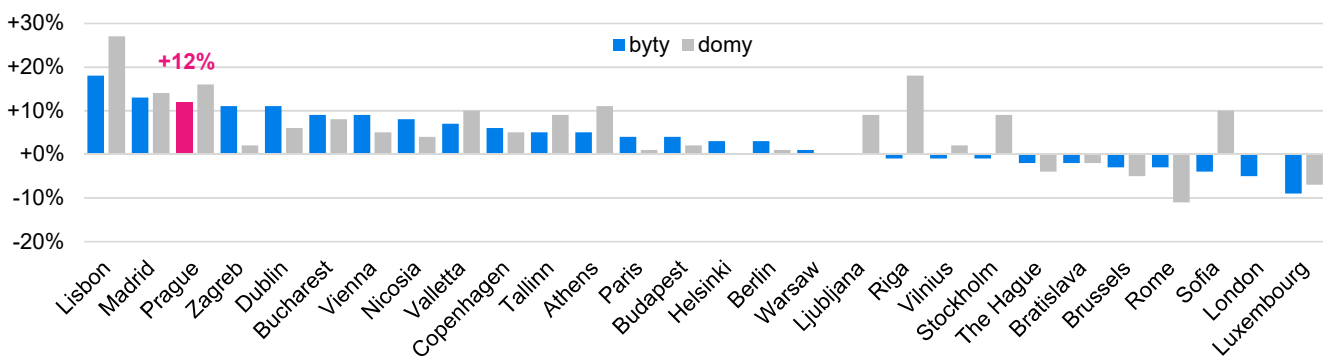
Zdroj: Eurostat

Obdobnou statistiku Eurostat vydává také k cenám nájmu za rodinné domy. Průměrný nájem rodinného domu v EU za rok 2017 činí 2 530 eur. Cena nájmu rodinného domu v Praze činí 2 300 eur. Mezi nejdražší města patří stejně jako u bytů Londýn, Stockholm a Paříž. Nejlevnější nájmy rodinných domů jsou v Nikósii, Sofii a Vilniusu.

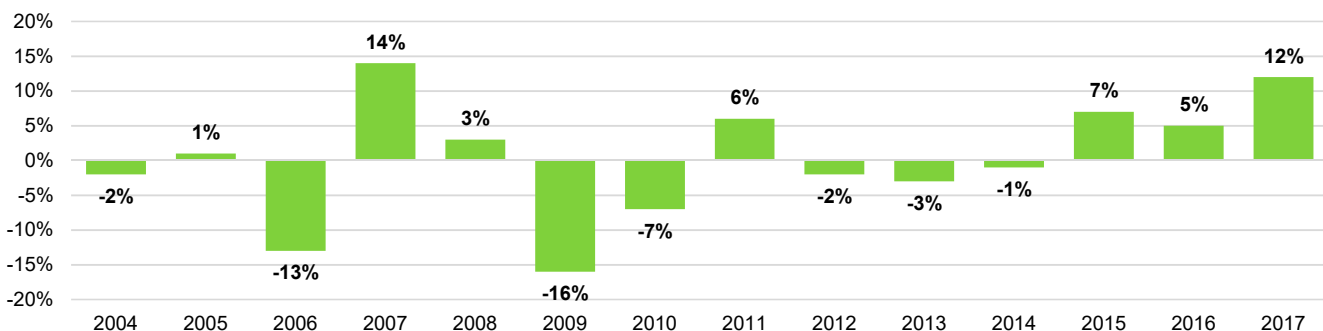
Dle dat za vývoj cen nájmu bytů v hlavních městech EU

zaznamenal největší meziroční změnu portugalský Lisabon, kde v roce 2017 vzrostly ceny nájmu oproti předešlému roku o 18 %. Druhý největší nárůst byl v Madridu (+13 %), na třetím místě se umístila Praha, kde vzrostly ceny nájmu bytů meziročně o 12 %. Mezi města, u kterých byl naopak zaznamenán pokles cen nájmu bytů, patří například Lucemburk (-9 %), Londýn (-5 %) a Sofia (-4 %).

Vývoj cen nájmu bytů a domů v letech 2016-2017

Vývoj cen nájmu bytů v Praze od roku 2004 (meziroční změna v %)

Zdroj: Eurostat

BYDLENÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Domácnosti v ČR

Ač počet domácností v České republice roste jen velmi pozvolna (v posledních pěti letech v průměru o 0,55 % ročně), stále je tento nárůst vyšší než přírůstek obyvatelstva (který představuje v průměru za stejné období 0,15 %). Počet domácností v ČR dosáhl v roce 2017 celkem 4,4 mil.

Největší podíl z celkového počtu domácností představují dvojice dospělých (31 %), následují stejným dílem domácnosti jednotlivců a to jak seniorů, tak i mladších ročníků. A právě jen tyto domácnosti jednotlivců zaznamenaly v průměru od roku 2010 kladný přírůstek, z toho nejvíce domácnosti jednotlivců nad 65 let a to o 3,5 %. V posledním sledovaném období nejvíce vzrostl počet domácností u dvojice dospělých s jedním dítětem (3,6 %) následovaný domácnostmi s dvojicí bez závislých dětí. Mladé dvojice tak využívaly příhodné doby (spojení levných hypoték a relativně levných bytů) a požívaly si bydlení.

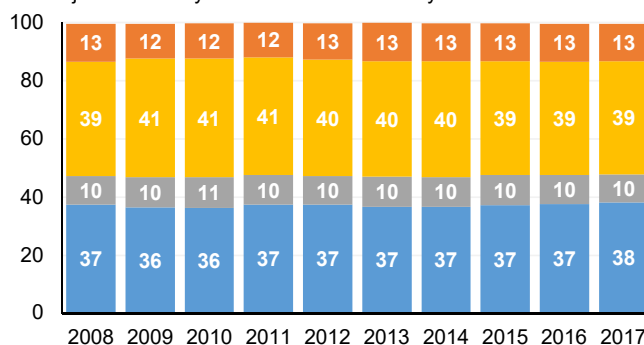
Podle výběrového šetření Životní podmínky (SILC) v roce 2017 byl průměrný počet členů domácnosti 2,36 a průměrná plocha na osobu činila 34,40 m², což odpovídá zhruba 81 m² celkové plochy průměrného bytu. Počet pokojů na osobu v domácnostech se liší i podle právního důvodu užívání. Pro vlastní bydlení si lidé pořízují větší bydlení a tím je i větší počet místností na osobu, což v čase roste jak u vlastníků domů, tak i bytů. U nájemního bydlení i vzhledem z pravidla vyššího nájmu podle počtu pokojů je spíše preference menšího počtu pokojů vztáženého na osobu, ač v čase mírně roste.

Relativně stabilní je vývoj domácností z pohledu počtu obytných místností - až na rostoucí počet domácností s počtem pokojů 5 a více, a naopak klesajícím počtem bytů se dvěma obytnými místnostmi (necelá pětina všech bytů u obou druhů domácností). Nejvíce (třetina) domácností je se 3 obytnými místnostmi, naopak nejméně (4,3 %) jsou jednopokojové domácnosti.

Podobná situace je i u domácností dělených podle obytné plochy. Odráží to jen situaci s vývojem počtu obytných místností - klesá podíl domácností s plochou 40 až 60 m² a naopak rostou domácnosti se 100 a více čtverečními metry (představují čtvrtinu všech domácností). Převažují domácnosti s výměrou mezi 60 a 80 m². Většina obyvatelstva (cca 52 %) žila v roce 2017 v „bytovkách“ a to v domech s více než 10 jednotkami (38,9 %) a méně než 10 jednotkami (12,8 %). V rodinných domech v roce 2017 žilo 38 % obyvatelstva.

Obyvatelstvo ČR dle typu bydlení (% populace)

■ Byt v domě s méně než 10 byty ■ Byt v domě s více než 10 byty
 ■ Dvojčům / Řadový dům ■ Rodinný dům

Zdroj: Eurostat

Statistiky k nájemnímu bydlení v ČR

V České republice je obvyklé nemovitosti vlastnit, zhruba 80 % populace bydlí ve vlastním bydlení. V posledních letech se vzhledem k příznivé se vyvíjející ekonomické situaci navíc v kombinaci s rekordně nízkými úrokovými sazbami hypoték zvyšoval podíl obyvatel bydlících ve vlastní nemovitosti zatížené hypotékou či půjčkou.

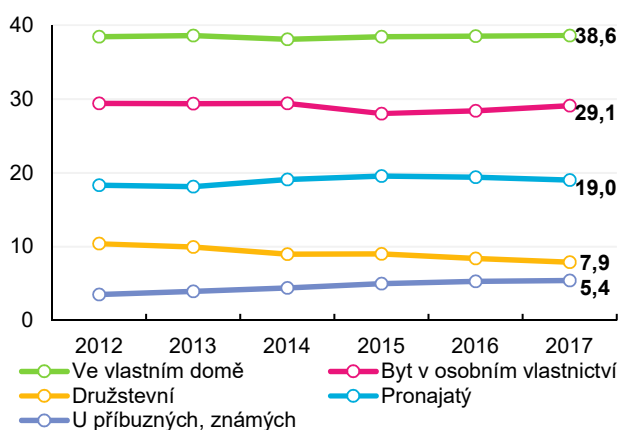
Další významná změna probíhala i u bydlení v nájmu (u regulovaných), kdy v letech 2007 až 2010 (respektive až do roku 2012 v některých větších městech), docházelo k uvolnění regulovaných cen nájemného a nárůstu podílu obyvatel žijících v nájmu za tržní cenu.

Nejvyšší podíl domácností (38,6 %) žije ve vlastním domě, ve vlastním bytě je to 29,1 %, v pronájmu je to 19 % všech domácností.

V případě dělení domácností podle složení obyvatelstva v něm žijícího, velké procento nájmu jsou domácnosti jednotlivců (32,3 %) a jeden dospělý se závislými dětmi (38,4 %).

Dvojice dospělých s více než jedním dítětem bydlí zhruba v polovině případů ve vlastním domě.

Domácnosti ČR: Právní forma užívání bytu (v %)

Zdroj: ČSÚ

U právní formy užívání bytu platí zjednodušeně, že čím menší je to obec, tím větší podíl je obyvatelstva žijícího ve vlastním domě a malé procento těch, co vlastní nebo si pronajímá byt.

Bydlení v pronájmu je nejvíce zastoupeno u velkých obcí (nad 100 000 obyvatel), kde činí 30,4 %.

Ceny nájmu v ČR

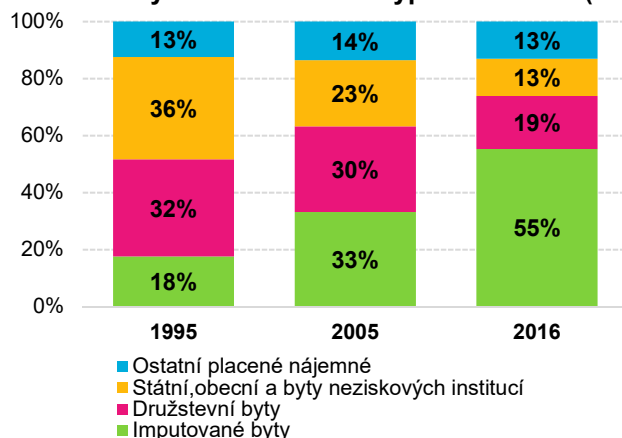
V roce 1995 bylo nejvíce bytů v obecních bytových domech případně bytů neziskových institucí (celkem 36 %). Další, zhruba třetina bytů byla družstevních.

Byty v osobním vlastnictví se na struktuře bytového fondu podílely v roce 1995 celkem 18 %.

V roce 2005 pak již byla největší část bytů v bytových domech v osobním vlastnictví (33 %), dalších 30 % bylo družstevních. Obecní byty v roce 2005 tvořily 23 %.

V roce 2016 už byla většina bytů v bytových domech v osobním vlastnictví (celkem 55 %), družstevní byty se na struktuře bytového fondu podílely z 19 %, obecní byty pak již pouze ze 13 %.

Struktura bytového fondu dle typu vlastnictví (v %)

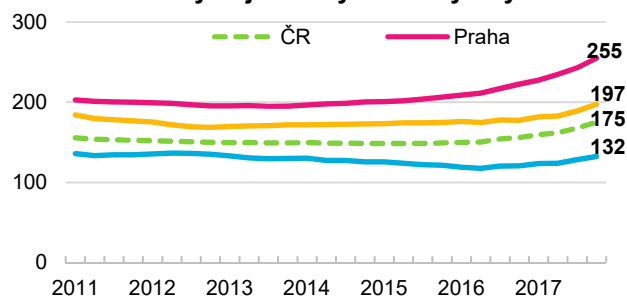

Zdroj: ČSÚ; byty v bytových domech; pozn.: imputované byty – v osobním vlastnictví obývané vlastníky

Ceny bytů v bytových domech se od roku 2011 pohybovaly v průměru okolo 150 korun za m². Výrazněji začaly stoupat ve 3. čtvrtletí 2016 a v růstu pokračovaly také v průběhu roku 2017.

Ve 4. čtvrtletí roku 2017 činila cena za m² bytu v bytových domech Prahy celkem 255 korun, což je zhruba o 45 % více, než činí průměr ČR (175 korun za m²). V Brně dosahovala cena bytů za m² ve stejném období 197 korun, tedy zhruba o 12 % více, než je průměr ČR. Pod průměrem se pohybují ceny bytů v Ostravě, kde dosahovaly 132 korun za m².

Nabídkové ceny nájmu v bytech v bytových domech

Zdroj: ČSÚ; průměrná cena za m²

Cenu tržního nájemného lze vyjádřit imputovaným nájemným. Imputované nájemné je „hypotetické nájemné, jež by majitelé obydli, ve kterých bydlí, inkasovali, kdyby je pronajímali. Anebo naopak, je to hypotetické nájemné, které by museli platit, kdyby tato obydli nevlastnili, ale měli je v pronájmu“. Imputované nájemné tedy odpovídá tržnímu nájemnému za podobné byty.

Výlučně postavení v ČR má Praha. Nad průměrem ČR jsou podle regionálních statistik z roku 2015 také byty v Jihomoravském a Středočeském kraji. Na druhé straně žebříčku jsou byty v Ústeckém, Jihočeském a Královéhradeckém kraji, kde dosahovala cena bytů za m² zhruba 99 Kč.

Radek Novák, Tereza Hrtúsová, Tomáš Kozelský

V roce 2014 představila Evropská komise plán, jak zvýšit investiční aktivitu v Evropské unii, která v důsledku hospodářské krize výrazně poklesla. S odstupem času můžeme říci, že plán zaznamenal úspěch a Komise na něj vyčlení prostředky z rozpočtu i ve víceletém finančním rámci 2021-2027. Jaké oblasti budou podporovány se dozvíte na následujících řádcích.

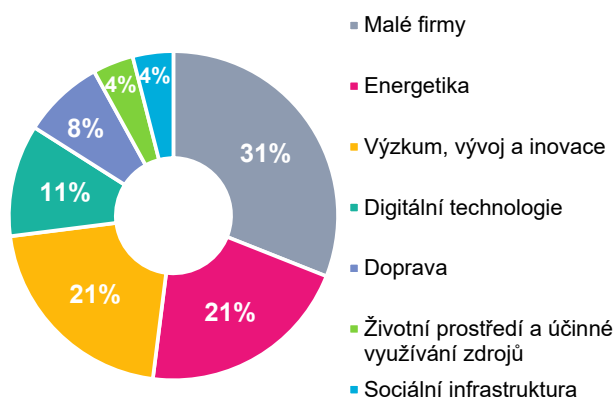

PROGRAM INVESTEU: OŽIVOVÁNÍ INVESTIČNÍ AKTIVITY UNIE POKRAČUJE

Když před čtyřmi lety přišla Evropská komise s návrhem Investičního plánu pro Evropu (tzv. Junckerův balíček), který měl za cíl aktivovat původně 315 miliard eur do roku 2018, mnozí o jeho úspěchu pochybovali.

Klesající trend investic se však podařilo zvrátit a plán byl v roce 2017 prodloužen do roku 2020 včetně navýšení investičního cíle na 500 miliard eur. K letošnímu červenci byly aktivovány investice ve výši 335 miliard eur. Dosavadní výsledky jsou dostupné on-line na [stránkách Evropské komise](#).

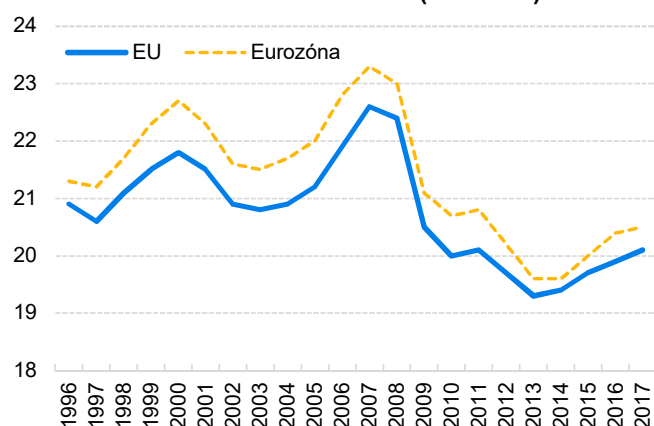
Využití prostředků z EFSI

Zdroj: Evropská komise; červenec 2018

Ačkoliv se investiční podmínky v Evropské unii zlepšily, stále je jejich úroveň nízká. Evropská komise tak chce i v dalším období 2021-2027 podporovat investiční aktivitu a to skrze program InvestEU. Program je propojením řady stávajících finančních programů a rozšířením Investičního plánu pro Evropu.

Úroveň investic v EU a Eurozóně (v % HDP)

Zdroj: Eurostat

Bude se skládat z investičního fondu, poradenského centra a webového portálu, přičemž úkolem fondu bude i nadále mobilizace veřejných a soukromých investic. Na fond navrhuje Komise vyčlenit celkem 15,2 miliard eur, z rozpočtu EU tedy bude moci být poskytnuta záruka o velikosti 38 miliard eur. Očekává se, že se v průběhu 7 let podaří aktivovat investice o velikosti 650 miliard eur.

Podporovány mají být dle návrhu celkem 4 oblasti:

- 1) Udržitelná infrastruktura** - Financování projektů v oblasti udržitelné energetiky, digitální konektivity, dopravy, oběhového hospodářství, vodohospodářské, odpadové a jiné environmentální infrastruktury a dalších.
- 2) Výzkum inovace a digitalizace** - Financování projektů v oblasti výzkumu a inovací, uplatnění výsledků výzkumu na trhu, digitalizace průmyslu, růstu a rozvoje inovativních podniků, umělé inteligence a dalších.
- 3) Malé a střední podniky** - Uspadnit malým a středním podnikům a společnostem se střední tržní kapitalizací přístup k finančním prostředkům.
- 4) Sociální investice a dovednosti** - Financování projektů v oblasti dovedností, vzdělávání, odborné přípravy, sociálního bydlení, škol, univerzit, nemocnic, sociálních inovací, zdravotní péče, dlouhodobé péče a zpřístupňování, mikrofinancování, sociálního podnikání, integrace migrantů, uprchlíků a zranitelných osob a dalších.

Program by nyní měl být více flexibilní, aby dokázal rychle reagovat na změny priorit a bude mít jednotnou strukturu řízení. Řadu různých finančních nástrojů a jejich pravidel tak bude sdružovat jeden fond.

Finančním partnerem fondu zůstává Evropská investiční banka, za určitých podmínek se mohou stát partnery také celostátní a regionální podpůrné banky a další instituce.

Státy EU budou mít také možnost část prostředků přidělených z fondů politiky soudržnosti převést do rozpočtové záruky InvestEU. Pokud tak některá ze zemí učiní, prostředky pak budou určeny přímo pro ni.

Poradenské centrum, které je dalším pilířem programu, propojí 13 různých poradenských služeb, které jsou již nyní k dispozici, do jednoho místa. To bude poskytovat technickou podporu, pomoc při přípravě, rozvoji i provádění projektů.

Třetí složkou programu je **Evropský portál investičních projektů**, který je databází investorů i jednotlivých projektů a zajišťuje jejich propojení a viditelnost.

Více informací je k dispozici na: [InvestEU](#) | [EFSI](#) | [EIF](#)

Tereza Hrtúsová

Vybrané ukazatele strategie Evropa 2020: Zaměstnanost; Investice do VaV; Emise skleníkových plynů (cílem EU je 80 %); Podíl energie z OZE; Podíl vysokoškolsky vzdělaných; Počet osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením (kumulativně od roku 2008, cílem je snížit jejich počet v EU o 20 mil.). Zdrojem dat je Eurostat. Pro více informací navštivte goo.gl/2Buxd9

Vybrané ukazatele strategie Evropa 2020

	Zaměstnanost (20-64 let; %)				Investice do VaV (% HDP)				Emise skleníkových plynů (1990=100)			
	2015	2016	2017	Cíl	2014	2015	2016	Cíl	2013	2014	2015	2016
Belgie	67,2	67,7	68,5	73,2	2,39	2,47	2,49	3,00	82,5	78,8	81,5	81,5
Německo	78,0	78,6	79,2	77,0	2,87	2,92	2,94	3,00	76,6	73,4	73,7	74,1
Estonsko	76,5	76,6	78,7	76,0	1,45	1,49	1,28	3,00	54,2	52,3	44,7	48,6
Irsko	69,9	71,4	73,0	69,0	1,50	1,20	1,18	2,00	105,4	105,3	109,6	113,4
Řecko	54,9	56,2	57,8	70,0	0,83	0,97	0,99	1,20	99,4	96,5	93,0	89,7
Španělsko	62,0	63,9	65,5	74,0	1,24	1,22	1,19	2,00	114,6	115,6	119,7	116,4
Francie	69,5	70,0	70,6	75,0	2,23	2,22	n/a	3,00	90,2	84,8	85,7	85,6
Itálie	60,5	61,6	62,3	67,0	1,34	1,34	1,29	1,53	86,1	83,1	84,7	83,9
Kypr	67,9	68,7	70,7	75,0	0,51	0,48	0,50	0,50	137,2	143,4	143,9	152,9
Lotyšsko	72,5	73,2	74,8	73,0	0,69	0,63	0,44	1,50	43,8	43,4	43,7	43,8
Litva	73,3	75,2	76,0	72,8	1,03	1,04	0,74	1,90	41,6	41,5	42,1	42,0
Lucembursko	70,9	70,7	71,5	73,0	1,26	1,27	1,24	2,30	93,6	90,8	88,3	87,5
Malta	67,8	69,6	71,4	70,0	0,72	0,77	0,61	2,00	139,4	141,0	112,0	99,4
Nizozemsko	76,4	77,1	78,0	80,0	2,00	2,00	2,03	2,50	90,7	87,4	91,3	91,6
Rakousko	74,3	74,8	75,4	77,0	3,07	3,05	3,09	3,76	103,3	98,6	101,8	103,1
Portugalsko	69,1	70,6	73,4	75,0	1,29	1,24	1,27	2,70	110,9	111,1	118,3	115,8
Slovinsko	69,1	70,1	73,4	75,0	2,37	2,20	2,00	3,00	98,9	89,6	90,7	95,2
Slovensko	67,7	69,8	71,1	72,0	0,88	1,18	0,79	1,20	57,7	54,8	55,4	55,6
Finsko	72,9	73,4	74,2	78,0	3,17	2,90	2,75	4,00	89,9	84,1	79,3	84,0
Bulharsko	67,1	67,7	71,3	76,0	0,79	0,96	0,78	1,50	53,5	56,4	59,5	57,0
ČR	74,8	76,7	78,5	75,0	1,97	1,93	1,68	1,00	65,0	64,1	64,6	65,6
Dánsko	76,5	77,4	76,9	80,0	2,91	2,96	2,87	3,00	79,9	74,4	70,9	73,9
Chorvatsko	60,6	61,4	63,6	62,9	0,78	0,84	0,84	1,40	77,0	74,3	75,8	76,2
Maďarsko	68,9	71,5	73,3	75,0	1,35	1,36	1,21	1,80	61,3	62,0	65,3	65,8
Polsko	67,8	69,3	70,9	71,0	0,94	1,00	0,97	1,70	84,7	82,0	82,7	85,0
Rumunsko	66,0	66,3	68,8	70,0	0,38	0,49	0,48	2,00	46,8	46,9	47,2	45,8
Švédsko	80,5	81,2	81,8	80,0	3,15	3,27	3,25	4,00	79,2	77,1	76,8	76,1
UK	76,8	77,5	78,2	n/a	1,67	1,67	1,69	n/a	73,8	68,8	66,7	63,6
EU	70,1	71,1	72,2	75,0	2,03	2,03	2,03	3,00	80,4	77,4	78,0	77,6

	Podíl energie z OZE (%)				Vysokoškolsky vzdělaní (30-34 let; %)				Chudoba (rozdíl od 2008; tis. os.)			
	2014	2015	2016	Cíl	2015	2016	2017	Cíl	2014	2015	2016	2017
Belgie	8,0	7,9	8,7	13	42,7	45,6	45,9	47,0	146	143	141	102
Německo	13,8	14,6	14,8	18	32,3	33,2	34,0	42,0	163	-262	-310	n/a
Estonsko	26,3	28,6	28,8	25	45,3	45,4	48,4	40,0	48	24	28	15
Irsko	8,7	9,2	9,5	16	51,9	52,5	53,5	60,0	229	157	85	n/a
Řecko	15,3	15,4	15,2	18	40,4	42,7	43,7	32,0	838	782	743	655
Španělsko	16,1	16,2	17,3	20	40,9	40,1	41,2	44,0	2 616	2 389	2 040	1450
Francie	14,7	15,1	16,0	23	45,0	43,6	44,3	50,0	389	-103	313	n/a
Itálie	17,1	17,5	17,4	17	25,3	26,2	26,9	26,0	2 064	2 387	3 055	n/a
Kypr	8,9	9,4	9,3	13	54,5	53,4	55,8	46,0	54	63	53	n/a
Lotyšsko	38,7	37,6	37,2	40	41,3	42,8	43,8	34,0	-94	-134	-186	-196
Litva	23,6	25,8	25,6	23	57,6	58,7	58,0	48,7	-106	-53	-39	n/a
Lucembursko	4,5	5,0	5,4	11	52,3	54,6	52,7	66,0	24	23	42	n/a
Malta	4,7	5,0	6,0	10	27,8	29,9	30,0	33,0	18	14	5	2
Nizozemsko	5,5	5,8	6,0	14	46,3	45,7	47,9	40,0	319	312	364	423
Rakousko	33,0	32,8	33,5	34	38,7	40,1	40,8	38,0	-89	-147	-156	-135
Portugalsko	27,0	28,0	28,5	31	31,9	34,6	33,5	40,0	106	7	-163	-359
Slovinsko	21,5	21,9	21,3	25	43,4	44,2	46,4	40,0	49	24	10	-16
Slovensko	11,7	12,9	12,0	14	28,4	31,5	34,3	40,0	-151	-148	-161	n/a
Finsko	38,7	39,2	38,7	38	45,5	46,1	44,6	42,0	16	-7	-14	-62
Bulharsko	18,0	18,2	18,8	16	32,1	33,8	32,8	36,0	-512	-439	-531	-654
ČR	15,0	15,0	14,9	13	30,1	32,8	34,2	32,0	-35	-122	-191	-299
Dánsko	29,6	31,0	32,2	30	47,6	47,7	48,8	40,0	119	112	64	93
Chorvatsko	27,8	29,0	28,3	20	30,8	29,3	28,7	35,0	-78	-105	-162	n/a
Maďarsko	14,6	14,4	14,2	13	34,3	33,0	32,1	34,0	302	-59	-253	-329
Polsko	11,5	11,7	11,3	15	43,4	44,6	45,7	45,0	-2 155	-2 731	-3 270	-4218
Rumunsko	24,8	24,8	25,0	24	25,6	25,6	26,3	26,7	-1 071	-1 680	-1 420	-2074
Švédsko	52,5	53,8	53,8	49	50,2	51,0	51,3	45,0	224	446	432	n/a
UK	7,0	8,5	9,3	15	47,9	48,2	48,3	n/a	1 202	928	290	n/a
EU	16,1	16,7	17,0	20	38,7	39,1	39,9	40,0	4 635	1 819	810	n/a

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, www.nordicfactory.com a www.thinkstockphotos.com.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.

